

Ecologisch werkprotocol

Ecologisch werkprotocol inspectie stuw Junne

Voorzorgsmaatregelen in het kader van de Wet natuurbescherming

Opdrachtgever

Waterschap Vechtstromen

Status

Definitief

Colofon

Titel

Ecologisch werkprotocol inspectie stuw Junne

Subtitel

Voorzorgsmaatregelen in het kader van de Wet natuurbescherming

Projectcode	Datum	Status
19-505	11 februari 2020	Definitief

Auteur(s)

Wormmeester, R. & M. van der Sluis

Tweede lezer

R. Apperloo

Opdrachtgever

Waterschap Vechtstromen

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Wormmeester, R. en M. van der Sluis (2020). Ecologisch werkprotocol inspectie stuw Junne. Voorzorgsmaatregelen in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport 19-505. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1	Algemene gegevens	4
1.2	Situatie	4
1.2.1	Algemeen	4
1.2.2	Inrichtingsmaatregelen	5
1.2.3	Uitgevoerde onderzoeken	5
1.3	Doelstelling	5
1.4	Status en gebruik	6
2.	Beschermde soorten	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Grote gele kwikstaart	7
2.3	Overige broedvogels	7
2.4	Vissen	8
2.5	Vleermuizen	8
3.	Mitigerende maatregelen	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Mitigerende maatregelen	9
3.2.1	Algemeen	9
3.2.2	Werkzaamheden ten oosten van de stuw (stroomopwaarts)	10
3.2.3	Werkzaamheden ten westen van de stuw (stroomafwaarts)	10
4.	Contactgegevens	12
	Geraadpleegde bronnen	13

Bijlagen

- Bijlage 1 - Akkoordverklaring uitvoerende partij of aannemer
- Bijlage 2 - Logboek
- Bijlage 3 - Kaart en foto's (potentiële) verblijfplaatsen en nesten
- Bijlage 4 - Verspreidingskaart vleermuizen en grote gele kwikstaart

1. Inleiding

1.1 Algemene gegevens

Algemene gegevens	
Titel project	Inspectie stuw Junne
Werkzaamheden	Aanleg damwanden Droogzetten deel van de Vecht Sloop- en graafwerkzaamheden
Uitvoering	April 2020 tot en met september 2020
Opdrachtgever	Waterschap Vechtstromen
Aanwezige beschermde waarden en soorten	Grote gele kwikstaart Overige broedvogels Vissen Vleermuizen

1.2 Situatie

1.2.1 Algemeen

Het projectgebied is gelegen in de gemeente Ommen in de provincie Overijssel. Het projectgebied betreft de stuw bij Junne. De stuw ligt aan de Junnerweg in de rivier de Vecht (zie figuur 1.1). De stuw bestaat uit een gemetselde fundering op beide oevers van de Vecht en twee stuwpijlers in de Vecht. De doorlaat van de stuw wordt geregeld met drie hydraulische stuwkleppen. De stuw doet tevens dienst als brug die beide zijden van de Vecht met elkaar verbindt voor gemotoriseerd verkeer. Rond de stuw zijn stenige en begroeide oevers aanwezig en er staan enkele bomen in de directe omgeving van de stuw. Ten zuiden van de stuw ligt een kleine vistrap waardoor de stuw voor vissen passeerbaar is. Ten zuiden van de vistrap ligt een recent aangelegde sluis die het mogelijk maakt voor boten om te stuw te passeren. Ten noorden van het projectgebied ligt een natuurlijk meestromende nevengeul.

1.2.2 Inrichtingsmaatregelen

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het inspecteren van de stuw. Voor de inspectie is het noodzakelijk om de stuw enkele meters stroom op- en afwaarts droog te leggen. Hiervoor wordt stroomopwaarts een tijdelijke damwand geplaatst in de Vecht en wordt stroomafwaarts de stuw afgedamd met zandzakken. De stuw wordt tot aan de fundering uitgegraven om de fundering te inspecteren. Afhankelijk van de uitkomsten van de inspectie worden herstelwerkzaamheden uitgevoerd, waaronder het aanbrengen van onderwaterbeton. De werkzaamheden staan gepland in de periode april tot en met september, wanneer het debiet in de Vecht relatief laag is. Hierdoor blijft een verhoogde doorstroom van de nevengeul beperkt, waarmee erosie van de oevers van de nevengeul wordt voorkomen. De werkzaamheden duren naar verwachting enkele maanden. Voor de voorgenomen werkzaamheden worden geen bomen gekapt en is geen bestemmingsplanwijziging nodig.

Figuur 1.1 De ligging van het projectgebied (rood omlijnd). Bron luchtfoto: Nationaal Georegister.

1.2.3 Uitgevoerde onderzoeken

Voor de werkzaamheden is een quickscan natuurtoets uitgevoerd door Ecogroen (Wormmeester & van der Sluis 2019). De conclusie is dat er geen ontheffing of vergunning Wet natuurbescherming aan de orde is, mits mitigerende maatregelen worden genomen. De uitgewerkte mitigerende maatregelen zijn opgenomen in voorliggend Ecologisch Werkprotocol (EWP).

1.3 Doelstelling

Het EWP bevat alle benodigde maatregelen die nodig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming. Verder wordt door te werken met het EWP aan de zorgplicht voldaan.

In bijlage 2 is een logboek opgenomen waarin de genomen voorzorgsmaatregelen voor flora en fauna moet worden bijgehouden. Zo kan bij eventuele controle of handhaving worden aangetoond dat er zorgvuldig wordt gewerkt.

1.4 **Status en gebruik**

Voorliggend EWP is een zelfstandig leesbaar document dat met zorgvuldigheid is opgesteld door specialisten van Ecogroen. Als initiatiefnemer/uitvoerder bent en blijft u zelf verantwoordelijk om binnen de randvoorwaarden van dit werkprotocol te blijven.

2. Beschermde soorten

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de beschermde soorten beschreven die door de activiteiten ter voorbereiding en tijdens de uitvoering van de inspectie van de stuw worden beïnvloed.

2.2 Grote gele kwikstaart

Voorkomen in het projectgebied

In het projectgebied bevindt zich een nest van grote gele kwikstaart (zie bijlage 3 en 4). Het nest bevindt zich bovenop de zuidwestelijk gelegen stuwpijler en betreft een nest dat in gebruik is (Stichting Das en Vecht, 2019). De nestplaats ligt op minder dan een halve meter naast de bestaande weg over de brug en ca. 6 meter boven het wateroppervlak.

Effecten

Door de inspectie van de stuw wordt het nest niet verwijderd of beschadigd, omdat werkzaamheden beperkt blijven tot het normaliter onderwater gelegen gedeelte van de stuw. De werklocatie ligt circa 6 meter onder de nestplaats. Omdat de werkzaamheden plaatsvinden in het broedseizoen, kan wel verstoring van het nest plaatsvinden. Grote gele kwikstaart is echter weinig gevoelig voor verstoring, wat ook blijkt uit de locatie van het bestaande nest op minder dan een halve meter naast een bestaande weg waar regelmatig auto's, fietsers en wandelaars passeren. Verstoring blijft tot een minimum beperkt als enkele mitigerende maatregelen worden genomen (zie Hoofdstuk 3).

2.3 Overige broedvogels

Voorkomen in het projectgebied

In de bomen rondom het projectgebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor enkele vogelsoorten als merel, houtduif, Turkse tortel en ekster. De oevers rondom de stuw zijn weinig aantrekkelijk voor broedvogels, door de stenige ondergrond en de hoge stroomsnelheid rond de stuw. Toch kunnen er soorten als wilde eend en meerkoet tot broeden komen.

Effecten

De bomen in en rondom het projectgebied blijven behouden waardoor nesten in de bomen niet verloren gaan. Nesten die zich tijdens het broedseizoen op de oevers van de Vecht rond de stuw be-

vinden, kunnen mogelijk verstoord worden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. Verstoring blijft tot een minimum beperkt als enkele mitigerende maatregelen worden genomen (zie Hoofdstuk 3).

2.4 Vissen

Voorkomen in het projectgebied

In het Vechtdal zijn waarnemingen bekend van beschermde grote modderkruiper, houting en kwabaal (Sportvisserij Nederland, 2019; NDFF, 2020). Gezien de terreinkenmerken wordt geen belangrijke leefgebieden (bijvoorbeeld voortplantingsgebied of opgroeigebieden voor jonge vis) van grote modderkruiper, houting en kwabaal verwacht in het projectgebied. Incidenteel kunnen wel exemplaren van de grote modderkruiper, houting en kwabaal aanwezig zijn.

Effecten

De werkzaamheden leiden niet tot verlies van belangrijke leefgebieden van de grote modderkruiper, houting en kwabaal. Ten behoeve van de inspectie van de stuw worden tijdelijke dammen geplaatst, waardoor vissen opgesloten kunnen raken. Aantasting van individuen blijft tot een minimum beperkt als enkele mitigerende maatregelen worden genomen (zie Hoofdstuk 3).

2.5 Vleermuizen

Voorkomen in het projectgebied

In de directe omgeving van de te inspecteren stuw zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis (NDFF, 2020). In het metselwerk van de stuw zijn potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig in de vorm van gaten en kieren (zie bijlage 3 en 4). De bomen rond de gebouwen zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen door het ontbreken van geschikte holtes en/of spleten. Mogelijk is de Vecht zelf ook van belang als belangrijke vliegroute en foerageergebied van genoemde vleermuissoorten.

Effecten

De inspectie en eventueel daarop volgende herstelwerkzaamheden vinden niet plaats op locaties met mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen, maar wel bestaat het risico op het (tijdelijk) ongeschikt raken van verblijfplaatsen en vliegroutes. Ongeschikt raken van verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden wordt voorkomen door enkele mitigerende maatregelen te nemen (zie Hoofdstuk 3).

3. Mitigerende maatregelen

3.1 Inleiding

Uit de quickscan natuurtoets is gebleken dat mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op de volgende beschermde soorten:

- Grote gele kwikstaart;
- Overige broedvogels;
- Vissen;
- Vleermuizen.

Door het nemen van mitigerende maatregelen worden negatieve effecten op beschermde soorten voorkomen of tot een minimum beperkt. De beschreven mitigerende maatregelen zijn gebaseerd op bevindingen uit eerder verrichte onderzoeken, ecologische principes en soort- en gebiedskennis van Ecogroen.

3.2 Mitigerende maatregelen

3.2.1 Algemeen

1. Het opgestelde ecologisch werkprotocol is op de werklocatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd.
2. De werkzaamheden worden begeleid door een gekwalificeerde ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van vogels, vissen en vleermuizen. Onder een ecologisch toezichthouder verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van situaties, habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft.
3. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder.
4. Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek (zie bijlage 2) bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt.
5. Werkzaamheden worden bij voorkeur gestart aan de oostzijde van de stuw (stroomopwaarts), zodat verstoring van de nestplaats van grote gele kwikstaart in de vestigingsfase tot een minimum beperkt blijft. De tussenliggende stuw met weg zorgt voor het wegnemen van verstoring.
6. Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een broedvogelcontrole uitgevoerd door de ecologisch toezichthouder om na te gaan of en waar zich broedende vogels ophouden. Mochten broedende vogels aanwezig zijn dan wordt in overleg met de ecologisch toezichthouder bepaald

hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

7. De oevervegetatie in het projectgebied wordt voorafgaand aan het broedseizoen (1 maart-15 juli) kort gemaaid om de vestiging van broedvogels gedurende de werkzaamheden te voorkomen. Gedurende het broedseizoen wordt de oevervegetatie kort gehouden door het maaien iedere 4 weken te herhalen. Voorafgaand aan het maaien wordt een nieuwe broedvogelcontrole uitgevoerd door de ecologisch toezichthouder.
8. Bij het onverwacht aantreffen van beschermde soorten - vooral nesten van broedvogels - worden de betreffende werkzaamheden gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder. Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.
9. Tijdens het broedseizoen worden aanvoerroutes van materiaal en materieel op zodanige wijze gekozen dat verstoring van de nestplaats van grote gele kwikstaart tot een minimum beperkt blijft. Dit betekent in de praktijk dat er zo min mogelijk verplaatsingen met groot materieel over het wegdeel van de stuw plaatsvindt en materieel en materiaal niet vanaf de brug, maar vanaf de oevers worden aangeleverd.
10. Tussen zonsondergang en zonsopkomst wordt geen extra (bouw)verlichting gericht op de potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen (zie bijlage 3) en vliegroutes/ foerageergebieden van vleermuizen (wateroppervlak Vecht). Hiermee wordt aantasting van potentiële verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen voorkomen.
11. Gedurende de werkzaamheden blijven de in- en uitvliegopeningen van de potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen vrij van obstakels. Dit betekent dat er geen materiaal en materieel, zoals steigers en machines voor de verblijfplaatsen worden geplaatst.

3.2.2 *Werkzaamheden ten oosten van de stuw (stroomopwaarts)*

12. Na het plaatsen van de tijdelijke damwand stroomopwaarts van de stuw worden vissen binnen de afdamming handmatig of elektrisch weggevangen door de ecologisch toezichthouder. Eventueel wordt het waterpeil omlaag gebracht door water weg te scheppen met een kraanbak of door water met een zuigslang (met viswerende constructie) weg te pompen. De gevangen vissen worden buiten de afdamming weer uitgezet in de Vecht. Het gevormde compartiment tussen de stuw en de tijdelijke damwand wordt pas drooggelegd, nadat alle vissen zijn weggevangen en buiten de afdamming zijn verplaatst. Aantallen en vissoorten worden genoteerd in het ecologisch logboek in bijlage 2.

3.2.3 *Werkzaamheden ten westen van de stuw (stroomafwaarts)*

13. Werkzaamheden aan de westzijde van de brug worden zoveel mogelijk uitgevoerd na half juli (belangrijkste broedperiode van grote gele kwikstaart) om verstoring tot een minimum te beperken. Als uitvoering na half juli niet mogelijk is, dan zijn tijdens de opstart van de werkzaamheden nadere voorzorgsmaatregelen nodig. De ecologisch toezichthouder controleert of bewoonde nesten ernstig worden verstoord (oudervogels verlaten van het nest en keren niet terug of oudervogels voeren hun jongen niet meer). Een extra controle van de ecologisch toezichthouder is nodig als de intensiteit van de verstoring wordt verhoogd, bijvoorbeeld door het opstarten van werkzaamheden met veel geluidsverstoring (boren e.d.). Als blijkt dat aanwezige grote gele kwikstaarten geen hinder ondervinden, dan kunnen de werkzaamheden doorgang vinden. Als dit niet mogelijk is worden de werkzaamheden tot na het uitvliegen van de jongen uitgesteld.
14. Indien mogelijk wordt middels het dichtzetten van de stuw het westelijke deel van de stuw droog gelegd. Indien het westelijke gedeelte droog gelegd dient te worden middels het plaatsen van een tijdelijke dam, dan worden aanwezige vissen binnen de dam voor drooglegging wegge-

vangen. De vissen worden handmatig of elektrisch weggevangen door de ecologisch toezicht-houder. Eventueel wordt het waterpeil omlaag gebracht door water weg te scheppen met een kraanbak of door water met een zuigslang (met viswerende constructie) weg te pompen. De gevangen vissen worden buiten de afdamming weer uitgezet in de Vecht. Het gevormde compartiment tussen de stuw en de tijdelijke damwand wordt pas drooggelegd, nadat alle vissen zijn weggevangen en buiten de afdamming zijn verplaatst. Aantallen en vissoorten worden genoteerd in het ecologisch logboek in bijlage 2.

4. Contactgegevens

Hieronder zijn contactgegevens van betrokken partijen en personen te vinden. Eerste aanspreekpunt voor zaken die betrekking hebben op dit werkprotocol is Ecogroen bv.

Contactpersonen

Ecologisch toezichthouder

Eerste contactpersoon (Ecologische begeleiding)

P.M.

Tweede contactpersoon (vragen EWP)

M. (Marco) van der Sluis
m.vandersluis@ecogroen.nl
06-15952321

Directie & toezicht

P.M.

Uitvoering

P.M.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Stichting Das en Vecht (2019). Gegevens van de Das, Visotter, Boommarter en Grote Gele Kwikstaart in het gebied rondom de stuw Junne.

Wormmeester R. & M. Van der Sluis (2019). Quickscan natuurtoets inspectie stuw bij Junne. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 19-505. Ecogroen bv Zwolle.

Internet

NDFF (2020). NDFF uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd op 30 januari 2020.

Sportvisserij Nederland (2019). <https://www.sportvisserij nederland.nl/actueel/nieuws/20679/swimway-vecht-vismigratie-onderzocht.html>.

Bijlagen

Bijlage 1

Akkoordverklaring uitvoerende partij of aannemer

Ondergetekende,

Naam: _____
Geboortedatum: _____
Onderneming (uitvoerende partij): _____
Rol / Mandaat binnen onderneming: _____

verklaart voorliggend *Ecologisch Werkprotocol (EWP) Inspectie stuw Junne* met bijlagen te hebben ontvangen, kennis te hebben genomen van de inhoud, hiermee in te stemmen en zich te houden aan de regels en bepalingen zoals vermeld in het protocol. Voorts verklaart ondergetekende dat bovenstaande van toepassing is voor alle werknemers die namens de onderneming (in opdracht van of onder aanneming voor Waterschap Vechtstromen) werkzaamheden uitvoeren op en in de directe omgeving van het projectgebied. Een volledig exemplaar van dit protocol en het bijgehouden logboek dient te allen tijde tijdens uitvoering van de werkzaamheden op het werk aanwezig te zijn.

Voor akkoord,

Naam onderneming: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Bijlage 2

Logboek

Onderstaand schema moet ingevuld worden bij uitvoering van mitigerende maatregelen.

Handeling	Datum	Locatie	Paraaf ecologisch toezichthouder	Evt. bijzonderheden/opmerkingen

Bijlage 3

Kaart en foto's (potentiële) verblijfplaatsen en nesten

Figuur B1 het nest van grote gele kwikstaart.

Figuur B2 open metselwerk biedt toegang tot potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen (rood omlijnd).

Bijlage 4

Verspreidingskaart vleermuizen en
grote gele kwikstaart

Project
Renovatie Stuw Junne

Onderwerp
Aangetroffen natuurwaarden

- Legenda**
- Projectgebied
 - Potentiële verblijfplaatsen vleermuizen
 - Nest grote gele kwikstaart

Datum 20-12-2019	Schaal 1:800	Opdrachtgever Waterschap Vechtstromen
Versie Definitief	Kaartondergrond BGT/PDOK	Getekend door R. Wormmeester
Kaartnummer */*	Formaat A3, liggend	Projectnummer 19-505

Emmastraat 16
8011 AG ZWOLLE

T 038-4236464
I www.ecogroen.nl

